

AMBITIO.

QUOD ESSENTIAM.

DEFINITIO. — Est dignitatis et honoris inordinatus appetitus. Per hoc enim a superbia differt, quæ est inordinatus appetitus excellentiæ in communi, et a vana gloria, quæ laudem indebitam immoderate appetit. S. THOM. II, II, q. XIII, a. 2.

DIVISIO. — Dividi potest in *Ecclesiasticam* et *secularem*. Illa est, quæ ecclesiasticæ dignitatis appetantur, de qua S. Gregorius locutus est dicens: Sunt nonnulli, qui intra Sanctam Ecclesiam per speciem regiminis gloriam affectant honoris, videri Doctores appetunt, transcendere cæteros concupiscunt, primas in conventionibus querunt cathedras. Qui susceptum curæ pastoralis officium ministrare digne tanto magis nequeunt, quanto ad hujus humilitatis magisterium ex sola elatione pervenerunt. MARCHANT. in *Hort. Pastor. Tub. Sacerd.* tr. lect. v.

Ista est, quæ sæculares honorum gradus ambiuntur, qualem appetit Aman, cupiens, ut quem Rex honorare vellet, veste regali indueretur, equoque regio impositus, et diademate regali coronatus per urbem circumduceretur, præcone acclamante: Hoc honore condignus est, quemcumque Rex volerit honorare. ESTH. VI, 11.

ACTUS. — Hos pulchre in unum cumulum collegit Innocentius, dum dixit: Ambitiosus semper estavidus, semper attentus, ne dicat quod displiceat. INNOC. *de vitit. condit. hum.*

Humilitatem simulat, honestatem mentitur, affabilitatem exhibet, benignitatem ostendit, subsequitur et obsequitur, cunctos honorat, universis inclinat, frequentat curias, visitat optimates, assurgit et amplexatur, applaudit et adulatur; ut in Absalone cerneretur.

Promptus et fervidus, ubi placere cognoverit; tepidus et remissus, ubi putaverit displicere.

Improbatur mala, detestatur iniqua, sed alia cum aliis probatur et improbat, ut judicetur idoneus, ut reputetur acceptus, ut reputetur ab omnibus, ut a singulis approbetur.

Statim ut ad honorem est promotus, in superbiam extollitur, in jaectantiam effrenatur, non curat prodesse, sed gloriatur præesse; præsumit se meliorem, quia cernit superiorem; priores dedignatur amicos, notos ignorat, externos comitatur, contemnit antiquos, vultum avertit, cervicem erigit, fastum ostendit, grandia loquitur, sublimia meditat, subesse non patitur, præesse molitur, subditis onerosus, omnibus infestus, præceps, molestus, arrogans, gravis et importunus.

EX S. SCRIPTURA.

QUALITAS. — Noli querere ab homine ducatum, neque a Rege cathedram honoris. ECCL. VII, 4.

Non adicies exaltari amplius in monte sancto meo. SOPHON. III, 11.

Quicumque voluerit inter vos major fieri, sit vester minister; et qui voluerit inter vos primus esse, erit vester servus. MATH. XX, 26.

Nec quisquam sibi sumit honorem, sed qui vocatur a Deo tanquam Aaron. HEBR. V, 4.

DAMNUM AMBITIOSUS. — Et tu Capharnaum usque ad cælum exaltata es, sed usque ad infernum demergeris. LUC. X, 15.

Quod hominibus altum est, abominatio est ante Deum. LUC. XVI, 15.

Elevasti me, et quasi super ventum ponens elisisti me valide. JOB. XXX, 22.

EX SS. PATRIBUS ET DOCTORIBUS.

QUALITAS. — Ambitio est quædam simia charitatis. Charitas enim patiens est pro æternis, ambitio patitur omnia pro caducis. Charitas benigna est pauperibus, ambitio divitiis. Charitas omnia suffert pro veritate, ambitio pro vanitate. PETRUS RAVEN. in Serm.

O perversitas! O abusio filiorum Adam, quia cum ascendere difficillimum sit, descendere autem facillimum, ipsi et leviter ascendunt, et difficiliter descendunt, parati ad honores et celsitudines graduum ecclesiasticorum, ipsis etiam Angelis formidandos. S. BERN. s. II, in *Aescn.*

O ambitio ambientium crux, quomodo omnes torques? omnibus placent? nihil aerius cruciat, nihil molestius inquietat; nihil ta-

men apud miseros mortales celebrius negotiis ejus. S. BERN. I. III *de Consid.*

Sæpe quos vitia nulla delectant, quos nulla potuit movere luxuria, nulla avaritia subruere, facit ambitio criminosos; habet enim forensæ gratiam, domesticum periculum, et ut dominetur aliis, prius servit, curvatur obsequio, ut honore doneletur; et dum vult esse sublimior, fit remissior. S. AMBR. I. II, *super Luc.*

Etiam in sinu sacerdotum ambitio dormit, ibi sub umbra recubat, in secreto thalami se fraudulenter occultat. S. CYPRIA. *V. de Jejun.*

Diabolica pestis est libidinis dominandi labes, quæ proinde insigne est primæ illius diabolice pravitatis indicium. S. BAS. c. X. *Const. Monast.*

Omnis honor sæculi, diaboli est negotium. S. HILARIUS, in c. III. *Math.*

Quam pauci evadunt, quibus non dominandi libido dominetur! Quem sequimini, miseri homines? An non videtis satanam tanquam fulgur de cælo cadentem? Nonne iste mons, in quem ascendit Angelus, et diabolus factus est? S. BERN. s. IV *de Asc.*

Ambitio priores dedignatur amicos, nos ignorat, externos comitatur, contemnit antiquos; vultum avertit, visum extollit, cervicem erigit, fastum ostendit, grandia loquitur, sublimia meditat. INNOCENT. III, I, II, c. XXX.

Ambitiosus humilitatem simulat, honestatem mentitur, affabilitatem exhibet, benignitatem ostendit, subsequitur et obsequitur, cunctos honorat, frequentat curias, visitat optimates, assurgit et amplexatur, applaudit et adulatur. S. CHRYS. homil. II, *ad Tit.*

Ambitio hypocrisis mater est. BERNARD. serm. V in *Dom. Palm.*

Ambitio pessimus demon.

Ambitio reddit homines cæcos. BASIL. in *Epist.*

Potestatis ambitio Angelum potestate angelica privavit, scientiæ appetitus hominem immortalitatis gloria spoliavit. Non Evam cibis dellexerat, non mandatorum destituerat oblivio, sed promissi honoris ambitio illecebrosa decepit. CHRYSOST. *super Genes.*

Omnis adeundi honoris Ecclesiastici absunderetur ambitio, si se judicandos potius quam, judicatos, hi, qui præesse volunt populis, cogitarent. BERNARD. serm. *Orig. super Epist. ad Rom.*

FUGA. — Non queramus honores, imo

eos, cum oblati fuerint, repellamus et abjiciamus a nobis, et hujusmodi concupiscentiam extinguere omnibus modis studeamus; ista nos et ad Principes et subditos dicimus: Anima omnis quæ honoris tenetur appetit et gloriam et homines querit, non videbit cælorum regnum; non mea hæc oratio est, a me ipso ista non loquor, hæc verba Dei Spiritus profert. Id. apud MAXIM. tr. III, dis. x, n. 2.

Si novisses, quod Episcopus debet omnium onera gestare; quod aliis jacentibus datur venia, ipsi vero nequaquam; quod aliis peccantibus superest excusatio, ipsi vero minime, haudquaquam festinasses ad primatum.

Ex illo pendunt omnium subditorum necessitates, probationes eorum, qui ordinantur, potus sitientium, cibus esurientium, vineti, viduae, injuriam passi. ISID. PELUS. *Epistol. ad Tim.*

Episcopus idem est, quod superintendens, ut intelligat se non esse Episcopum, qui præesse dilexerit, non prodesse; nec desiderare Episcopatum astimandus est, qui suum desiderat lucrum, vel honorem, non plebis salutem; non enim dicitur: « Qui Episcopatum desiderat, » bonum gradum desiderat, « sed bonum opus desiderat, » quod in majori ordine constitutus, possit, si velit, occasionem exerceandarum habere virtutum. S. ANS. in *epist. ad Tim.*

Ut omnem ambitionem Christus discipulorum cordibus eximeret, parvulum in medio eorum statuit, deque primatum certare prohibuit: « Qui major, inquit, est in vobis, fiat sicut junior; et qui præcessor est, sicut ministrator; nam quis major est, qui recumbit, an qui ministrat? nonne qui recumbit? » Quis vero ignorat Clericum in medio Ecclesiæ esse, tanquam eum, qui ministrat? Quare meminerimus potius officii nostri quam dignitatis, neque enim ad dominationem vocati sumus, sed ad opus. Non immerito S. Hieronymus, ut pestem quamdam fugiendos Clericos, ait, qui a speluncis domorum paternorum abstracti, et post in Ecclesia sublimati, ac Sacerdotiis ditati, vanæ gloriæ et superbiæ stimulis offeruntur. INNOC. III, I, IV, d. *con. Mun. c. XXXV.*

Pecunia quidem contemnere volenti satis est facile, honorem autem despiciere multi laboris indiget, magnæ sapientiæ, Angelicæ quidem ejusdem animæ ipsam cœlestis celsitudinis vertiginem tangentis. S. CHRYS. hom. XIII *ad Pop.*

DAMNUM. — Supplicat et promittit, offert, tribuit, proh pudor! gratiam, quam gratis adipisci non potuit, per fas et nefas vititur adipisci, nec desisit adhuc, sed instat, et invadit violenter honorem, et imprudenter arripit dignitatem, amicorum suffragio, presidio propinquorum, tantoque dominationis inflammatur ardore, tanta libidine præsidiendi, ut nec schismata abhorreat, nec scandala formidet. **INNOC. III.** l. I, c. XXVII.

Hi sunt, qui subesse non sustinent, præesse non norunt, superioribus infideles, inferioribus importabiles. Hi inverecundi ad petendum, ad negandum frontosi. Hi importuni, ut accipiant, ingrati, ubi acceperint; docuerunt linguam suam grandia loqui, cum operentur exigua. Largissimi promissores et parcissimi exhibitores, blandissimi adulatores et mordacissimi detractores, simplicissimi dissimulatores, malignissimi proditores. **S. BERN.** l. IV, de *Consid.*

Potestatis ambitio Angelum felicitate privavit, scientiæ appetitus hominem immortalitatis gloria spoliavit. Non Evam cibus deflexerat, non mandatorum destituerat oblivio, sed promissi honoris ambitio illecebrosa deceptit. **S. BERN.** in quod. serm.

Quicumque desideraverit primum in terra, inveniet confusionem in cælo; et inter servos Christi non computabitur, qui de primatu tractaverit. **S. CHRYS.** in Dial. l. III.

Omne, quod supereminet, plus mororibus afficitur, quam honoribus gaudet. Quanto quisquis curis mundi majoribus occupatur, tanto facilius vitiiis premitur; si enim vix animus valet peccata devitare quietus, quanto minus occupatione seculari devinctus. **ISID.** l. III, de *San. bon.* c. XLVIII.

Ambitio docet, quod natura non novit; cupit, quod pietas ipsa horrescit; audet perficere, quod novo supplicio Deus cogitur vindicare. **S. CHRYS.** hom. de *Abalon.*

EX LIBELLO DE IMITATIONE CHRISTI.

Vanitas est, honores ambire et in altum se extollere. **L. I.** n. 4, c. v.

Omnis quidem gloria humana, omnis altitudo mundana, æternæ gloriæ comparata vanitas est et stultitia. **L. III.** c. XII, n. 6.

Fili, noli tibi attrahere, si videas alios honorari et elevari, te autem despicere, et humiliari. **L. III.** c. XII, n. 4.

Erige cor tuum ad me in cælum, et

non contrastabit te hominum contemptus in terra. **L. III.** c. XI, n. 4.

Non nocet, si omnibus te supponas; nocet autem plurimum, si vel uni te præponas. **L. I.** c. VII, n. 3.

Vere magnus est, qui in se parvus est, et pro nihilo omne culmen honoris ducit. **L. I.** c. III, n. 6.

EXEMPLA SACRA ET CATHOLICA.

Christus, cum agnovisset, quod populus trans mare Gallææ ob patratum miraculum eum rapere et Regem facere vellet, mox in montem solus se proripuit. **JOAN.** VI.

Moses, cum eum adhuc parvulum Themitis, filia Pharaonis, in sinu Pharaonis collocasset, et Rex blande excepto diadema suum imposuisset, indignabundus capiti detraxit ac in terram abiecit. **JOSEPH.** lib. II *Antiq.* c. v.

Sed et grandis factus negavit se esse filium filia Pharaonis, magis eligens affligi cum populo Dei, quam temporalis peccati habere juvenilitatem, majores vitias æstimans thesauro Ægyptiorum improprium Christi. **HEB.** XI, 24.

S. Ambrosius, a populo et Imperatore Mediolanensi pro Episcopo postulatus, noctu ex urbe effugit, et cum Ticinum iter intendisset, non sine miraculo mane se in porta Mediolensi deprehendit. **PAULINUS.** in ejus *Vita.*

S. Gregorius, electus in Pontificem, non modo aufugit, sed etiam Imperatorem Mauritianum rogavit, ne consentiret electioni. Indicio tamen columnæ igneæ proditus consensit, et primus se in Epistolis servum servorum appellavit. **SCRIPSIT** in *Vita.* 12 Mart.

S. Malachias omnem locum sublimem velint precipitium reformidabat, ideoque Episcopatum non prius suscepit quam Episcopi congregati sub anathemate eum compulerunt. **PAL. Hist. Lousac.** c. XII.

S. Dominicus rogatus, cur in Carcassona diocesi libentius moraretur, quam in Tolosana, ubi tot Hæreticos converterat, respondit: In Tolosana multos invenio, qui me honorant, in Carcassona vero omnes impugnant. *Vita.* l. IV, c. x.

Adrianus Sextus interrogatus, quod supplicium capitali hosti imprecaretur: Pontificatum, respondit. Hinc tale ei epitaphium factum est.

Adrianus Sextus
hic situs est,
qui nihil sibi infelicitus
quam, quod imperavit,
dixit.

Leo IX, ad extremum vite redactus, confessorio suo in aurem dixit: Quam melius fuisset mihi, si monasterii, quam si cœli claves tenuissem! **BEYERLIN.** *Apoph.* fol. 477.

Paulus III, animam agens sancte, asseverabat: Mallem me subjecisse coco familiæ Capucinorum, quam hanc Deo proximam dignitatem decennio sustinuisse. **ENGELOR.** *Dom.* 16 *post Pent.* § 2.

S. Franciscus, a Papa interrogatus, an fratres suos ad Prælaturas promovere æquo animo ferre posset, respondit: Domine, fratres mei, ideo vocati sunt minores, ut majores fieri non presument. Si vultis, quod fructum faciunt in Ecclesia DEI, dimitte eos in statu vocationis eorum, et ad Ecclesiasticas dignitates ascendere nullatenus permittatis. **MANSI** disc. v, n. 7.

S. Chrysostomus de sua ad Episcopatum promotione ita scripsit: Ab eo ipso die, quo tu mihi Episcopatus suspensionem hanc injecisti, factum est identidem, ut corpus hoc ab anima propemodum dissolveretur, tam ingens pavor, tam ingens tristitia memi animum occupavit. **S. CHRYS.** l. VI de *Sacer.*

S. Hieronymus refert de quodam olim electo Episcopo, quod, priusquam oblatum sibi Episcopatum acceptaret, quemdam ad Patrum suum, qui vitam agebat eremiticam, accessit, ut eum ipso, an dignitas illa sibi acceptanda esset, consilii causa deliberaret.

Bonus igitur hic eremicola nepotem suum quamdam proxime vicinam valde altam et præautant rupem ascendere jussit, qui postquam conscensa rupe descendisset, sonique eremita dixisset se in eadem rupe in magno fuisse præcipitii horridi periculo, sanctus ille senex subjunxit: Crede mihi, in longe majori periculo constitutus eris, ubi Episcopatus factus fueris. **S. HIER.** in *Reg. Monach.* c. XV.

S. Anselmus, quo animo sedem Episcopalem conscenderit, hisce verbis de semetipso testatur: Quod ignorare nequiverunt, qui eo die vultum meum inspexerunt, quando me Episcopi, Abbates, alique primates ad Ecclesiam trahentes et contradicentes rapuerunt; ita ut dubium videri posset, utrum sanum insanum, an insanum traherent sani, nisi quia illi canebant, et ego magis mortuo

quam viventis colore similis, stupore et dolore pollebam. **S. ANSEL.** l. II, ep. I.

In vita S. Raymundi de Penafort, Ordinis Prædicatorum, refertur, quod, cum Archiepiscopus Terraconensis, qui tunc Aragoniæ Metropolitanus erat, vacaret, Gregorius IX, ejus familiarissimus eidem præceperit, ut illum inter dies aliquot determinatos acceptaret; ipse vero, cum Papa supplicasset, ne eum gravi hoc onere molestaret, nec tamen Papa in hanc ejus petitionem condescenderet, quin potius violentiam majorem ei intenderet, adeo ex hoc afflictus fuit, ut gravi febris correptus lecto affigeretur, donec tandem Papa erga infirmantem Raymundum compassionem motus, eum ab hoc ei oblatum honore liberum pronuntiaret; ex quo gratissimo ad eum transmissio nuntio adeo gavisus fuit, ut præ nimia lætitia immediate a gravi hæc febris liberatus fuerit: ab hoc autem supremo honore acceptando ea lege et pacto a Papa liberatus fuit, ut ad eandem dignitatem alium pariter dignum nominaret. Demum vero auctor vite hujus velut ingens prodigium notat, quod, cum Raymundus præfatus Summo Pontifici longo tempore, meritis et virtutibus heroicis plenus, in variorum officiorum gravibus functionibus inservisset, ita tamen caute omnes honores, eum jure merito expectantes, declinarit, ut in eodem, quo Romam ingressus fuerat humili statu, ab eadem quoque alma urbe recesserit. **MANSI** disc. n. 11.

Nilamon, ante civitatem Geras, tuguriorum quoddam inhabitabat, quod adeo firmum, ne ullus ad eum daretur aditus, occluserat, ut ipsas quoque domus fores muro obstruxerit. Cum vero mortuo loci illius Episcopo, populus sanctum hunc virum in defuncti locum elegisset, ipse vero omnibus modis sese ab eo acceptando excusaret, in eademque reluctancia firmus persisteret, Theophilus Alexandrinus ad eum promovendum cunctam eloquentiæ vim, qua mire præcelleret, adhibuit, tantumque profecit, ut cum sanctus hic monachus se hoc modo ab auctoritate et obedientia, quam tanto Præfato debebat, constrictum esse cerneret, instantiam maximam fecerit, ut saltem consensio sua in diem sequentem usque suspenderetur, ut modico hoc temporis spatio Deo se pro felicibus tanti muneris auspiciis, tanto ferventius recommendare posset. Quod ut ei indultum fuit, Sanctus nocte illa tanto cum fervore et desiderio ab illa dignitate li-

berari petiit, ut illescente die, cum tugurium dejecto portæ muro apertum fuisset, jamque omnes, et inter cæteros Theophilus, magna cum lætitia ad ejus consecrationem accurissent, ipse subito expiravit. *Ib.* n. 12.

De S. Gregorio, Episc. Agrigentino in Sicilia, legitimus, postquam se a Summo Pontifice sui temporis per instinctum quemdam admirabilem in illius civitatis Episcopum electum esse intellexisset, a civitate Agrigenti fugiens, inter condensas arbores sese abscondit; ubi, postquam eum nonnulli, qui ipsum minime, quis esset, cognoscebant, invenissent, ut eorum, quos sibi insidiosi credebat, manus evaderet, clamabat se magnis obnoxium et obstructum criminibus; nimirum maluit æstimari homo facinorosus multorumque gravium delictorum reus, quam salutari Episcopus. *SCURIUS*, 23 nov.

S. Pius V dicere solitus fuit: Cum essem Religiosus, sperabam bene de salute animæ mee; Cardinalis factus, extimui, nunc Pontifex creatus, pene despero. (*CORNEL. A LAP. in II. Num.*)

Sacerdos et populus de Lystris videntes Paulum et Barnabam, deos esse eos credentes; voluerunt ipsis sacrificare, quod ipsi prohibuerunt. *ACT. c. XIV.*

QUALITAS. — Arius, qui Arianae hæreseos caput et auctor exstitit, toto animi conatu in Patriarchali S. Petri Alexandrina sede succedere studuit; ita enim de eo refert Tertullianus contra Valentin. c. IV, quod Episcopatum ambiens, quia et ingenio poterat et eloquio, sed alium ex Martyrii prerogativa in locum ejus positum indignatus, de Ecclesiæ authentica regula abruptit (ut solent animi, pro prioratu excitati, presumptione ultionis accendi), ad expugnandam conversus veritatem. *MANSD. disc. I.*

Tertullianum Pamelius scribit, ideo ab Ecclesiâ defecisse, quod ab Episcopatu Carthaginensi turpem passus fuerit repulsam. *Ibid.*

De Novatiano hæresiarcha Annales Ecclesiastici pariter attestantur: Ne ab Ecclesiâ inglorius haberetur, qui inter ethnicos magnam fuerat gloriam consecutus, Romanus Pontifex voluit eum inter Romanæ Ecclesiæ presbyteros cooptare, sed qui semel fuerat ambitionis stimulis agitatus, eo infelix abductus est, ut quod jure non leuisset, malis sibi artibus Pontificiam dignitatem procaci-

ter arrogaret. Factus est igitur Antipapa, variosque in diversas partes misit legatos, multasque diversis Ecclesiis imposuit commissiones, falsas fictasque S. Cornelio Papæ opponens calumnias. *Ibid.*

Percelebris illa PP. Capucinorum Religio inter alios primos fundatores, qui in ea instituenda et promovenda graviter laborarunt, Ludovicum quoque habuit de Fossabrundo, qui munus Commissarii Generalis multis annis in ea laudabiliter administravit, variosque pro illius reformationis stabilimento sustinuit squalidos carceres, aliasque sine numero injurias; at vero, cum in quodam Capitulo Generali se simularet ex desiderio religiöse quietis, a munere Commissarii Generalis totaliter alienum, tametsi id interius minime sentiret, jamque alius in ejus locum electus fuisset, omnem subito versus superiores suos deposuit obedientiæ respectum, et obedire detrectans, in præsentia omnium fratrum publicè consensu pulpito, dixit: Ego sum Ludovicus ille de Fossabrundo, ego Ludovicus Tanaglia multa hæcenus machinatus sum, pluraque machinari prævaleo, et machinabor deinceps quam plurima, ad quorum famam, sive rumorem pili capitis vestri erigentur. Prout revera postea ab ipso factum est, siquidem multas ac tantas excitavit in Religione sua seditioes, a qua tandem turpiter et ignominiose expulsus fuit. *Ibid.* n. 8.

DAMNUM. — Aman, quia honorem a Mardocheo negatum ægre ferens toti genti Judæorum interitum fuerat molitus, ipse in patibulum quod Mardocheo paraverat, suspensus est. *ESTHER. c. VII.*

Rufinus, cum Arcadio Imperatore regnum administrans, quia ipsam imperialem dignitatem sibi arrogare ausus est, caput amisit, quod publico in loco hæstæ affixum est, dextera vero illius abscessa per urbem circa opificum officinas circumlata est cum hoc elogio: Date stipem inexplēbilis ambitionis et avaritiæ viro. *NICEPH. I. XIII, c. I.*

Absalon, ambitione regni impulsus, quia contra proprium patrem exercitum eduxit, crinibus in arbore suspensus, et triplici lancea a Joab transfossus, occubuit. *II REG. xv*

Abimelech, quia septuaginta fratres interemit, ut solus regnare posset, misere postea a muliere per tegulam capiti impactam percussus lethali ter, ab armigero proprio interemptus est. *JUDIC. v.*

Herodes, Judææ Rex, ambitione regni re-

tinendi septuaginta senatores regni stirpis, uxorem Mariannam et tres filios interfici jussit. Moriturus vero nobilissimos quosque ex Judæa ad se evocavit, et circa inclusos omnes a militibus occidi curavit. *LIVIVS in Expolit.*

Herodes Agrippa, Rex Judæorum, qui divum Jacobum fratrem Joannis occidit, sedens pro tribunali, regio cultu vestitus, concionabatur ad populum, quo acclamante, Dei voces et non hominis, statim percussus est ab Angelo, eo quod non dedisset honorem Deo, sed sibi tribueret, et consumptus a vermibus expiravit. *ACTOR. XII.*

Athalia, interfecto toto semine regio, regni solum occupat, sed ipsa postea interempta, documento fuit ambitiosorum casus non procul abesse. *IV REG. II.*

EXEMPLA DOMESTICA.

FUGA. — S. Ignatius honores summe fugiebat; hinc summpere laboravit, ab initio quidem, ne Generalis fieret, postea vero ut honorem deponere posset; ob eandem causam etiam omnibus honoribus in Societate aditum præclusit. *RIBAD. I. V, c. III.*

S. Franciscus Borgia ideo etiam Societatem, abdicato Ducis titulo, elegit, quod viam honoribus in ea præclusam cereret. Generalatus vero honorem, sicut coactus suscepit, ita non semel abdicare voluit. *VITA I. III.*

P. Jacobus Laines non tantum varios Episcopatus et Cardinalatum, sed etiam Pontificatum, pro quo duodecim jam habebat suffragia, recusavit. *HIST. SOC. p. 21, l. VIII, n. 2.*

P. Joannes Nunnius dicebat, se malle totam vitam in catena transigere, quam Patriarchatum Æthiopicum suscipere; unde non nisi obedientiæ cogente suscepit. *HIST. SOC. I. XIV, n. 45.*

P. Andreas Oviedo cum ei Episcopatus Hierosolymitanus nuntiatus esset, ita contentus est, ut statim S. Ignatio scriperet, se in omnibus quidem obediturum, hac una in re non posse, proinde Pontifici scripturum, ejus tamen jussu suscepit munus. *VITA compend.*

P. Melchior Nunnus dicebat, se, si professio honorem afferat, libentius coquo coaljutorem futurum; sin vero cruce, accepturum. *HIST. SOC. I. VI, n. 97.*

Claudius Jaius, in quem primum e Societate honores incurrere, primus etiam, et

quidem, ut hominem et imperatoria illa Ignatiana decuria decuit, fortissime de illis triumphavit. Nec temere invehebantur honores, verum magnis suffulti judicis Ferdinandi I. Cæsaris, Purpuratorum aliquot Patrum, Pontificis demum ipsius, cui Ferdinandi vehementius in rem incumbens gratia, ut summo jure, atque pro imperio cum Claudio ageret, propemodum persuaserat. Verum quamquam undique petitus Claudius, et sua virtute, et vero etiam Ignatii Romæ ultima omnia moventis, ope stetit incolomis, quamquam, quousque Ignatii litteris de Societatis moribus certior factus Ferdinandus ab actione non destitit, minime tunc. *RUOB. I. VII, c. x, n. 12.*

Ab eodem Ferdinando benevolentia, a qua primo periculum creatum est, iterum Societatis tentata est virtus atque constantia. Etenim Petrus quidem Canisius, quum alia omnia ageret, ingentium virtutum admiratione Ferdinando eum consilii adduxit, ut illi vacuum pastorem Viennensem deferret Ecclesiam, sed qua se dignum infulus illis ostenderat, eadem, an etiam aliquanto majore virtute, Ferdinando admirante, atque repulsam æquo animo ferente, contempsit. Et non irritatum Regis animum, sed probatum illi magis ac magis disciplinam satis ostendit conatus ille, quamquam ab eadem sociorum virtute irritus, quo sex subinde alios ex illius alumnis Episcopos creati a Pontifice postulat. Magna plane tentatio, nisi major eorum virtus fuisset, quos, ut magistros veneramur. *Ibid.* n. 3.

Et eorum quidem exemplum non veteranis modo, verum etiam candidatis animos in modestia, atque private vite amore confirmavit; Antonius certe Corduba, cujus et perantique nobilitati, et litterarum gloriæ petente Philippo Principe, purpuram Julius Pontifex designaverat, quamque tantum non induerat, voto de Societate in eunda concepto, illius amplissimæ dignitatis desiderium sedavit primum, ac paulo post extinxit omnino, unaque antiquissimi sanguinis claritatem, ac purpureæ Vaticanæ splendorem, post Societatis habuit humilitatem. *Ibid.* n. 4.

Incesserat Clementis VIII animum Neapolitano amplissimo Archiepiscopatu Claudium Aquavivam imponendi cupido, unde illi ad prope domesticam purpuram non admodum difficilis gradus fuisset. Hoc simul atque auditum est, tum ejus, cujus petebatur caput, tum sociorum, qui erant in urbe, ve-

Inti publico in Societatis funere consternati sunt animi. Nullus in ea ordo fuit, quem non attingeret dolor. Itaque pro se quisque oblutari, votis, sacrificiis, supplicisque Deum ciere. Tum in quibus aliquid humane opis, viros Principes adire, atque obtestari, ad Clementem, quem Claudii repulsa in sententiam obfirmaverat, allegare ut prudentissimum Principem de justissima Claudii ac Societatis causa docerent. Et hæc quidem foris apud amicos quærebantur præsidia; domi vero, qui per ætatem, aut studia attinebantur, divinam iram (sic enim interpretabantur illam Pontificis voluntatem) solemnibus artibus avertere ac Societati pacem avitamque modestiam sartam tectam impetrare conabantur. Tum primo Claudium, quem per incredibilem, quæ in illo fuit, animi magnitudinem, nulla unquam fortunæ fregerat iniquitas; socii pavidi ac mœstum videre. Sed exorato tandem Deo alia Pontifici mens est injecta. Quod effuse lætantibus sociis universis, Claudius publica ipse concione sibi gaudens gratulatus est, maximi omnium, quæ ad eam diem plurima sustinuerat, certaminis victor, etc. *Ibid.* n. 6.

Longe minori contentione gravis admodum periculum declinavit Jacobus Lainius, vetus hujus belli miles nec unius pugnæ victor. Primum enim Labacenses infulas, quibus inelyta sapientiæ fama illum tantum non exornarat, constanti humilitate vitavit. Deinde purpure a Paulo IV obfirmatissimi animi Pontifice destinatus, pavido Ignatio, qui Pontificis ingenium nosset, novo ambitu genere Cardinales adeundo, atque prensando, precibusque acriter apud Deum agendo, evasit incolumis, ad extremum virtute ac sapientia, ipso insuper honorum contemptu clarissimus Pontificatu Maximo a duodecim Patribus habitus, intra comitiorum conclavia per speciem consultantis advoceat. Sed suspicacem ex præteritis periculis humilitatem, statim favoris aura percudit, itaque ex illo comitio, tanquam ex aliqua tempestate festinus sese eiecit, atque conspiratorum Patrum studia et conatus præpropera fuga debilitavit. Dignus profecto, qui primus ab Ignatio tam illustri modestiæ magisterio Societatem temperaret universam. *Ibid.* n. 6.

Franciscus Villanova dignus, quem virtutis ergo laudaret Ignatius, regebat Placentiæ collegium; quumque Episcopus ædes, quæ tam maxime attollebantur, inspectum ve-

nisset, atque aquæ defectu, quæ parce fabris subministraretur, parum urgeri opus doleat, quæsit de rectore, an non agasone haberet, qui asello affatim conveheret? Opportune, inquit rector, ac prorsus in tempore patrio e pago adveniit Martinus Timon frater meus, quem huic operi destinabimus. Quod cum abnueret Episcopus, neque Martino Timoni honestiorem domi sue locum defuturum affirmaret. At ille, inquit rector, ad alia omnia ineptus, huic rei a natura factus est. Obstupuit Episcopus generosam hominis modestiam, cessitque postulatis. Itaque rectoris collegii frater Martinus Timon asellum agens, præ se tamdiu vitam toleravit, quousque Francisci fratris virtutem imitatus, Deo se totum dicavit. *Ib.* n. 10.

Ierat forte Nonnius Barretus, jam Æthiopiæ Patriarcha, dum navigationem Indicum expectat Ulyssipponæ, ad expandendum Æthiopicum mancipium, uno tantum de sociis comite. Vidit prætereuntem Ludovicus Lusitanus Princeps, atque aulicum misit, qui pone sequens, quo se conferret Patriarchæ, explorare renuntiaret. Ubi audivit Æthiopicum mancipii gurgustio successisse, hominiquæ atros dare, ac blandiri: enim vero in amplissima Patriarchatus dignitate modestiam suspiciens, interni illico mulam, et nobiles aulicos Patriarchæ accedere, atque domum honorifice deducere jussit. Verum pervicit Nonnii modestia, affirmantis nullo amplissima dignitatis dedecore ire se peditem, Christi Domini atque Apostolorum exemplo. Porro quam ex animo nihil scenæ serviens, rem ageret humilitatis, tota ejus vita testis fuit. Patriarchatu enim, quo Summi Pontificis adactus imperio se ornari permiserat, abdicare se non semel voluit. Et quoniam, ut sibi fas esset, non tenuit, ad exactissimæ modestiæ normam sese totum composuit. Itaque et vestes suis ipse manibus consuit, et peregrinis pedes de genu abluvit, et Societatis præsidibus, qui secundus a Christi Vicario esset, honorem habuit, quasi unus de sociorum grege, demum toto oris ac corporis habitu eam demissionem animi, modestiamque prætulit, quam Æthiopia non meruit. *Ibid.* n. 23.

DE SOCIETATE UNIVERSA. — Non est igitur, quod per singulorum decora eam laudem deducam, quam universæ Republicæ communem habemus. Prima enim Societas suas leges solemnium auctoramento professas, non modo ad honorum ambitum fugiendum, eo-

rumque repulsam; sed ad ambientium peragendum indicium gemini voti religione interposita obstrinxit. Scio religiosi quibusdam familiis moris hujus placuisse imitationem, sed uni confirmatis jam moribus frustra tentatum, aliis inter condendum cessasse felicibus; integra Societatis laude, quæ rigidam illam virtutis formam pristinae redditam severitati a suis amari voluit, ocellis ad excubantem in vicinia virtutis ambitionem diverticulis, ut id facilius facere condicerent. Saluberrimum hoc profecto fuisse consilium consentita tempora docuerunt; quum enim viris sive a generis claritate, sive a sapientiæ ac virtutis laude præstantissimis (absit verbo invidia) abundet Societas, res sane plenissima semper erit admirabilitatis, illorum nullum limina potentiorum terere, aut dignitatum aucupandarum gratia, sed in privata vite amore ita perstare omnes rigidos, ut plerique æmuli contumaciam interpretentur. Felix enim vero contumacia, qua contra blandum ambitionis malum, atque pellacem honorum ambitionem obharmatur. Placet hic cruda quædam oblutandi obstinatio, nullo Principum quorumcumque respectu, quorum gratiam atteri quam disciplinam hæc ex parte molliri prestat. Tot igitur habeo honorum fuga gloriosos, quot illis dignos educeat Societas, cujus cognita constantia ineluctabilis, pacem ple-risque omnibus, et sine prælio victoriæ contulit tranquillitatem. *Ib.* n. 8.

EXEMPLA PROFANA.

QUALITAS. — Senecio quispiam fuit, qui omnia grandia habere volebat; unde servos nonnisi grandes, similemque concubinam, vasa quoque grandia eligebat, et ut ipse quoque grandior appareret, summis pedum digitis insistebat. *TEXOR. Off.* l. V, c. xxiv.

Meneceates medicus nullam ab his mercedem solebat accipere, quibus medebatur, sed tantum hoc petebat, ut liberati se ipsius servos esse faterentur, eumque Jovem dice-rent. *Ibidem.*

Alexander Magnus Jovis Ammonis filius dici voluit. *Ibidem.*

Domitianus primus se Dominum et Deum appellari jussit, edixitque ne scripto, aut sermone aliter nominaretur. Statuas in Capitolio non nisi aureas, argenteasque poni jussit. *Ibidem.*

Ochus, Persarum rex, cum fratres haberet centum et undecim, ex iis octoginta interfecit, ut regnum securius solus possideret. *JUSTINUS* c. x.

Phrahartes, Herodis Parthorum regis ex pellicæ filius, et patrem senem et triginta fratres, regnandi libidine accensus interfecit. *Idem* l. xxiv.

Agrippina, Neronis mater, cum nato vix Nerone astrologus ei prædixisset, eum regnatura, sed matrem necaturum, subito exclamare coepit: Occidat, modo imperet. *SUETON.* Humeias quidam, qui a Cordubensibus militibus creari postulabat, excusantibus, quod sæpe male cessisset regnum ambientibus, dixit: Hodie regem dicite, cras perimite. *MARIANA* l. VIII *Hist.* c. x.

C. Julius Cæsar consul cum M. Bibulo unus omnia in republica, et ad arbitrium administravit, ut nonnulli urbanorum, cum quid per jocum testandi gratia signarent, non Cæsare et Bibulo, sed Julio et Cæsare coss. actum scriberent, bis eundem præponentes, nomine atque cognomine; utque vulgo mox circumferrentur hi versus:

Non Bibulo quidquam nuper, sed Cæsare factum est,
Nam Bibulo fieri consule, nihil memini.

(*SUETON.* in *Cæsare.*)

Rex quidam Travancoris indevabat Brachmanibus quod eorum origo sua, qui Rex esset, nobilior haberetur. Quare unum e Brachmanibus rogat, num fieri possit, ut et ipse salva Regis dignitate, posset fieri unus e Brachmanibus; cui alter respondit, facile id esse, si curaret fundi vaccam auream intus excavatam, et ita capacem ut ipse in ventrem introiret, velutique noviter conceptus posset per ejus os exire. Ibi enim in eo ventre posse illum Regis et Brachmanis personam nasci, ut Rex sit simul et Sacerdos, prius non amittens, et secundum nascens. Rex gaudio gestiens, curat mox vaccam ex auro fieri, et eam jam senex subintrat, et per os exit jam novus sacerdos, et festum haberi eum diem, ut natalem suum voluit; ac ut esset facti memoria lætior, illius anni tributum populo remisit. Interim Brachmanes aurea vacca gaudebant. Hunc errorem regi quidam e vulgo ingeniose detexit. Ubi enim didicist diem huic secundæ nativitati destinatum, cum jumento in foro apparet, quod erat macrum, gracile et parvum, id spectante rege pectinabat eburneo pectine, aqua odorata lavabat, blandiebatur manu ac lautius ei pabulum dabat, ita denique

tractabat, ut rex inde recreatus, scire voluerit quis ille ioculator esset; ubi vero intellexit eum hominem prudentem ac ingeniosum esse, ad se vocatum rogavit, cur ita blande asinum illud tractaret? Cui alter respondit: Ut asinus iste fiat equus. Tunc rex: Recte dixi, inquit, hunc hominem stolidum esse; quis enim unquam vidit, asinum fuisse mutatum in equum? Cui alter: Ego, ait, stolidus habeor, quod ex asino fieri equum velim: et rex ille sapiat meus, qui sibi persuadet, posse se e Rege fieri Brachmanem ex aurea vacca. PHILIPP. DE MARI-
NUS in *Miss. pro top. l. I, c. x.*

Quædam mulier volens vocari Domina, finxit se catellum perdidisse, quare per præconem pronuntiari jussit, amissum esse catellum, quem, qui repererit, ad Dominam N. uxorem Domini N. referat. LVA. in *Trisag. Mor.*

Euphorbus aliquis videns quemdam singulari dignitate Comitum aut Marchionum autem, ac unice sollicitum, quomodo res hæc in publicum veniret, hoc ei suggestit consilium: Finge, inquit, patentes regias tibi excidisse, et cura præconis voce per urbem totam promitti magnam mercedem ei, qui eas reperisset litteras, quibus rex te Comitum, aut Marchionem creavit, et eas ad Excellentiam tuam reportet. *Ibid.*

DAMNUM. — Themistocles, gloriæ amore insaniens, cum Miltiadis ad Marathonem victoriam secum reputaret, noctes insomnes duxit, et symposiis consuetis abstinuit, dicens, somnum sibi admicere trophæa Miltiadis. PLUTARCH. in *Them.*

Jasoni totus fere Oriens, ut conditori, divinos honores et templa constituit: quæ Parmenion, Dux Alexandri M. post multos annos dirui jussit; ne cujusquam nomen in Oriente venerabilis, quam Alexandri esset. JUSTINUS l. XLII.

Walterus, Atholiæ Comes, Jacobi I Regis in Scotia patruus, audierat a saga, se publice coronandum; spe igitur regni Regem occidi curavit, sed ille dein affectus variis suppliciis, et curru per urbem vectus, populo ad ludibrium nudus fuit ostensus, corona cadenti capiti imposta. LE BLANC, in *Ps. vii, n. 48.*

In Hispania, jussit Wamba, Gothorum Rex, ut Paulus quidam, qui Regis nomen et insignia occuparat, sibi cum pompa redeuntis præiret, ludibrii causa corona ex nigro corio facta capiti imposta. MARIANA l. VI, c. XIII.

In Sicilia, cum quidam in Regem Ammer-

gium rebellasset, regnumque affectaret, comprehenso jussit coronam æream cum quatuor foraminibus ac in caput magnis clavibus defigi, atque ita hominem abire jussit, his verbis: Habes coronam, quam voluisti, nemo tibi invidet. Is vero vertigine oborta humi prolapsus, paulo post expiravit. LE BLANC, in *Ps. vii.*

Anno 1671, Leopoldi I Cæsaris jussu, nomen mutavit Nicolai Serini filius, et jussus est, se scribere ac nominare a Corona; quia compertum est ejus patrem, qui creditus ac dictus est ab apro occisus, affectasse coronam imperii Hungarici. *Ex litter.*

Sacerdos quidam Nicolaus Romæ spe cupiti honoris excidens, indignatus in Orientem abiit, ubi plurimos Saracenos a se in fraudem inductos, a veri Dei cultu ipse jam alienus, suavit, ut idola desererent; sed sequerentur non aliam doctrinam, quam ipse eis traditurus esset. Ibi in Mahometem incidens eum erudit, promisitque Regem eum Saracenorum se facturum. Id astu egit. Columbam enim ex nido sumpsit, eamque asuefecit, e Mahometis auribus cibum capere. Ista columba sensim assueta ejus auribus, ubi primum Mahometem vidit, ad humerum ejus advolans, rostrum auribus applicabat. Ubi ergo omnes sui sequaces Saracenos Nicolaus collegit, dicebat expidire, ut eum Regem sibi deligerent, quem Spiritus Sanctus in forma columbæ delapsus monstraret. Assentientibus, mox dato consensu fraudis signo columba emissa, pro veteri consuetudine in humerum Mahometis insidens, auri rostrum admovet. Eo miraculo, ut credebant, moti Saraceni Mahometem Regem pronuntiarent. SILV. *Var. Lect. p. IV, cap. 1.*

Diocletianus Imperator post triumphum de Persis actum, hanc tantam felicitatem, tamque prosperum fortunæ obsequium capere animo non potuit, siquidem moderatione prorsus in superbiam versa, eoque insolentia prodit, ut se posthac mortalitatis oblitus, tanquam Deum adorari voluerit. Nam projicere se homines humi venerandos, atque osculum pedibus figere pati cepit, et gemmas vestibulis calceisque inseruit; cum ante ipsum omnes Imperatores consulari tantum salutatione contenti fuissent, et solum clamydem purpuream privato habitui adjectissent. Is autem, ut ait Nicephorus, divinis expellitis plagis, toto primum corpore, tumorem ingentem concepit; quo deinde varie disrupto, lente ita emareuit ut blasphem-

mia ejus et impia lingua, quæ iniquitatem in actum evomerat, intra fauces ipsas verum vim proferret, qui ex ore illius prorepentes fetore pessimo locum habitationis omnem replebat. Postremo autem more canis quam maxime latrans, secleratam et nefariam cum violentia quadam exhalavit animam. CAROL. SIGON. l. I de *Occident. Imp. An. Dom. 297, ex NICEPHORO l. VII, c. XX.*

Anno tertio Heraclii imper. qui fuit LXI a Cæsare Augusto, permittente Deo flagellari populum suum per sævitiam paganorum, Chosroes, Persarum rex, omnia fere regna terrarum suo imperio subjugavit. Jerusalem veniens, a sepulchro Domini terribiter rediit, sed tamen partem Crucis sanctæ, quam Helena ibidem reliquerat, asportavit. Volens coli ab omnibus ut Deus, currum ex auro inter subtiles etiam et occultos ductus, quasi Deus, desuper aquam infundebat, et in specu subterraneo equi quadrigas trahentes in circuitu, ut quasi currum moverent, et tonitru simularent. Filio igitur suo regno tradito, in tali fano profanus residens, et juxta se Crucem Domini collocans, appellari se ab omnibus Deum volebat, et sicut legitur in libro de naturali officio, ipse Chosroes in throno residens, tanquam Pater lignum Crucis a dextris posuit, loco Filii, et gallum a sinistris, loco Spiritus Sancti, se vero Patrem jussit nominari. At Heraclius devicto ipsius filio improviso ad eum pervenit, et in throno aereo eum sedere reprensus, eidem dixit: Quia lignum sanctæ Crucis secundum modum tuum honorasti, si baptismum et fidem susceperis, adhuc vitam et regnum a pacis obsidibus obtinebis; sin vero implere contempseris, gladio meo te feriam et caput tuum præcidam. Cum ille acquiescere nollet, extracto gladio protinus eum decollavit.

SIMILITUDINES.

QUALITAS. — Sicut Bucephalus, Alexandri M. equus, phaleris regis indutus, nullum inessorem præter regem admisit, cum tamen hæc ornamentis exutus, quemlibet dorso suo insidere permetteret; adeoque ornamenta et phalera illæ regis superbos elatosque et spiritus videbantur imprimere; eodem prorsus modo multos hodie vide-

mus, qui in statu fortunæ private humiles existunt, cunctisque se humiliter submitunt, neminem dedignantur, omnibus sese benignos et affabiles exhibent, mox vero, ut ad honores et dignitatum infulas sublimantur, adeo inflantur et extolluntur, ut jam non iidem, qui antea, sed prorsus diversi esse videantur. Ejusmodi est serpentis natura, qui ad solis calorem venenum sumat, evomit, veterique pelle deposita novam prorsus induit. MANSI, disc. i, n. 9.

Sicut fumus ascendendo deficit, et sese dilatando evanescit; sic videlicet fit, cum peccatoris vitam præsens felicitas comitatur, quia ostenditur, ut altus sit, inde agitur, ut non sit. S. GREG. l. I *Reg. ep. III.*

Sicut quanto major est umbra, magisque crescit et exaltatur, tanto est defectio minor; ad eundem quoque modum dignitates humane quanto prosperius flunt, tanto sunt occasus magis propinque. MANSI, disc. VII, n. 1.

Sicut arundo in exteriorum quidem apparentia aureum pre se colorem refert, et lucida est, interius autem inanis et vacua; ita quoque honores dignitatesque terræ prima quidem facie, ob auctoritatem, pompam, atque divitias, quæ secum adferunt, speciosæ et appetibiles esse videntur, verumtamen interius in Principum illorum cordibus, gaudia illa et consolationes, quas nos quidem illis inesse somniamus, minime reperiuntur, tametsi enim sceptræ ipsorum aurea sint, non tamen solida, sed intus inania et vacua existant. Hac arundine, vel scepro ficto, Salvatoris capiti spinas validissime imprimebant, ad significandum, quod territorium subditorum regimen et dominium curam, anxietatum et molestiarum spinas (quibus tanto magis abundant, quanto majus possident dominium) in verticibus coronatis, quam maxime multiplicent. Idem. disc. IX, n. 10.

Sicut ignis, licet non sit diversus, diversa tamen agit, paleam in cinerem vertit, auro sordes tollit; ita quoque, experientia teste, una eademque dignitas hominem aliquem magnis virtutibus et meritis præditum quam maxime conspicuum, omnique existimatione et veneratione dignum efficit: cum e contra si ejusmodi dignitas in indignum ceciderit, ejus vitium, et ignorantiam omnibus innotescere facit. Gloriam sapientes possidebant, stultorum exaltatio ignominiosa. S. AUG. in *Psal. XXI.*

Sicut si statum quamdam ruditer elaborant et defectuosam super basim quamdam eminentius collocaveris, efficit ut ejus in sublimi positæ defectus facilius animadvertantur, quam si humi semper jacuisset; ad eundem quoque modum multorum defectus non observantur, aut notantur, quamdiu privatim vivunt: cum tamen, mox ut in altari, omniumque oculis expositi fuerint, defectus eorum omnibus manifesti evadant. S. Bernardus de aliquo, qui de eorum numero erat, ita scribit: Eo deformior, quo illustrior. Numquid potest civitatis supra montem positæ desolatio abscondi, aut latere fume lucernæ extinctæ super candelabrum? Lyranus quoque super illa verba Sapientis: Ignominiosa exaltatio, quia tunc magis apparet turpitudine suæ fatuitatis; adducit aptissimam simiarum in altum ascendentium similitudinem, dum ait: Sicut turpitudine posteriorum simiæ magis apparet, quando ascendit in altum. MANSI, disc. XII, n. 2.

Sicut quando legati Romam in solemnium pompa equestri ingrediuntur, multi circumquaque superbissime adornati oneræque utrimque tegminibus auro, argentoque præfulgidis contexta circumferentes, omnium ad se oculos cum stupore singulorum attrahunt; at vero postquam equestris illa pompa finem suum accepit, multi prædictis omnibus illis phaleris pretiosis exuti, ad stabula reducuntur, solitisque denuo sordibus, aliisque oneribus portandis applicantur: idem quoque multis accidere solet, qui sine ullo merito ad honores promoventur; quamdiu enim potentia et favor illius, a quo ad talem dignitatem promoti fuerunt superstes manserit, aestimantur, honorantur, seu, ut melius dicam, timentur; at vero mox ut illo mortuo depositi fuerint, ad eandem denuo revertuntur vililitatem, et contemptum, in quo antea erant. Idem n. 10.

Sicut in Piscina Probatica e tam ingenti infirmorum numero unus duntaxat sanabatur, non obstante, quod omnes firmissimam recuperandæ salutis spem haberent; ita quoque in aulis, dignitate aliqua vacante, multi sunt bene meriti pretensores, unusquisque proinde sperat, verum tamen in fine unus duntaxat consolationem accipit, cæteris omnibus delusis remanentibus. A Salvatore quoque juxta eandem Piscinam unus per miraculum pristina fuit sanitate donatus, hic autem triginta octo annis languidus

in lecto decubuerat; ita quoque, tametsi contingat, quod aliquis prætensionum suarum portum extraordinario modo assequatur, id tamen forte accidit, postquam omnes fere ætatis suæ annos in laborioso quodam servitio consumpsit. Idem, disp. XVII, n. 8.

FUGA ET DAMNUM. — Sicut si homo quispiam solus esset in mundo, utique nullum honoris desiderium haberet; ita et nunc cum omnes homines sint quasi nihilum coram Deo, merito omne honoris desiderium abjicere debet. RUIZ.

Sicut ex magna appetitus corruptione provenit, ut ægroti quidam terram avidissime comedant; ita ex grandi iudicii corruptione oritur, ut homo famulorum comitatu, et aliis similibus honorum obsequiis tantopere delectetur, ut propter hæc paranda et tuenda divinas, humanasque leges ac jura violare non horreat. LUD. GRAAN. in loc. com. f. 595.

Sicut lapis deorsum cadens non sistit, donec ad fundum veniat, et in ipso motu modum tenere non potest, sed quo diutius movetur, tanto celerius labitur; ita ambitio moderationis fines egressa, nullum ambiendi modum facit. STAPLET. in Dom. 2 post Pent. them. IV.

Sicut canis famelicus ad mensam domini assistens, bolos ipsi objectos momento deglutit, et alium incessanter petit; sic ambitiosi novos semper honores appetunt, nec unquam acquisitis satiantur. Ibidem.

Sicut cibus nimio sale conditus nulla arte ad temperatum saporem reduci potest; ita qui altiores semper honores appetunt, ad saniorum mentem vix ullo medio revocari queunt. Idem, in Dom. 16 post Pent. them. VI.

Sicut imago, quo artificiosius est depicta, et rem ad vivum representat, tanto magis fallit, quia res ipsa existimatur (uti Zeuxem Parrhasius fefellit, dum tapetem tam artificiose pinxit, ut Zeuxis verum esse tapetem ratus removeri jussisset); ita honores hujus mundi, quanto majores sunt, tanto magis decipiunt, cum omnis mundi gloria non nisi umbra sit, et vapor ad modicum parens, teste S. Jacobo. Idem, in Dom. 4 Quadr.

Sicut Phaeton, dum mature nimis habenas sibi vindicavit, totum orbem accendit, et se perdidit; ita et ii, qui dignitates et imperia immature sibi arrogant, et se, et subditos perdunt. OVID. in Metam.

Sicut pueri, dum papilionem in aere volitantem insequuntur, subito in scrobem cadunt; ita ambitiosi, dum oculos semper ad honores in alto positos erigunt, eosque sectantur, plerumque vel in scrobem mortis, vel in aliud grave malum præcipitantur. STAPLET. in Dom. 2 post Pent. them. VI.

Sicut Eleazarus, dum elephantem et Regem supra se stantes dejecit, simul cum illis contritus perit; ita plerumque ambitiosi, dum alios de suo gradu dejicere conantur, seipsos misere opprimunt. I MACH. VI.

Sicut ab illis cibis et potibus maxime cavendum est, qui etiam saturos et non sitientes ad edendum et bibendum provocant, quia naturam incaute obruunt et extinguunt; ita honoris possessio maxime vitanda est, quæ nulli necessitati, sed soli voluptati servit. STAPLET. in Dom. 2 Pent. them. VI.

Sicut arbores per præcipitia nascentes non hominum, sed corvorum usibus servantur; sic honores indebiti actiones non Deo, sed diabolo servientes proferunt. Ibidem.

Sicut hi, qui absque fame et siti bibunt aut comedunt, etiam ea, quæ sumpserunt, revolvunt, et dum superfluis se onerant alimentis, etiam necessariis privantur; ita ambitiosi, dum novos semper honores ambiunt, nec illis, quos habent, potiuntur diu. Ibidem.

Sicut sævi venti in tranquillum mare delati, totum ab imo subruunt, ut et arena cum undis miscetur; sic ambitio et turpis quæstus animam subvertunt omnia subvertunt. S. CHRYS. h. XLIII Ad popul.

Sicut cacumen arborum in excelso positarum, etiamsi tenuis aura flaverit, movetur; sic sublimes homines in culmine dignitatum existentes, etiam levis nuntii fama conturbat, sicut Principes Edom robustos Moab obtinuit tremor. S. quoque Hieronymus dicit: Regum talis conditio, feruntque summos fulmina mentes. Auctor op. imp. h. MANSI, dis. XVII, n. 10.

Sicut is, qui in exercitu cunctis aliis supereminet, non solum propter auctoritatem, verum etiam ob staturam, vel armorum splendorem et ornatum, inter alios primus erit, qui ab hoste conspicitur, vel vulneratur; eadem quoque magnatum conditio esse noscitur, qui præ cunctis aliis, insidiis, mortisque periculis subjiciuntur. Eodem tempore, quo Scriptura Sacra ob oculos nobis ponit Antiochi fastum et arrogantiam, dicens: Is qui videbatur sibi fluctibus maris

imperare, mox illum simul et semel velut cadaver quoddam fetore et scaturientibus ex omni corporis parte veribus horridum representat. MANSI dis. X, n. 10.

MOTIVA.

Christi exemplum; de quo S. Gregorius sic loquitur: Sed quia idcirco in carne apparuit, ut non solum nos per passionem redimeret, verum etiam per conversationem doceret, exemplum sequentibus præbens, Rex fieri noluit, ad crucis vero patibulum sponte pervenit, oblatam gloriam culminis fugit, poenam probrose mortis appetiit, ut membra ejus discerent, favores mundi fugere. Ubi Cajetenus apte observat, quod Evangelista de hac turba non dicat, illam Christum in thronum collocare, eisdemque sic magnifice consistenti obedientiam promittere voluisse, sed tantum eos de ipso in Regem eligendo inter se consultasse. Non dicit, quod tunc facturi erant ipsum Regem, sed quod venturi essent, significans quod ipsi dispositi erant ad tractandum eum alius, et redituri ad hoc, ut facerent eum Regem. At vero quoniam ducebantur motivo ad hoc, ut eum Regii sceptri administratione dignum et habilem esse existimarent? Num forte ideo, quia eum sæpe miracula patrare viderant? Non certe, quia alias quoque multoties in miraculis faciendis liberalem prorsus et admirabilem sese exhiberant; aut forte ideo quia adeo prodigiose panes piscesque multiplicaverat? Neque id dici potest quia alias quoque idem miraculum, innumeros homines modicissima annona perfectissime satiando pararat, nec tamen ullus de ipso in Regem sublimando cogitaverat. Pro resolutione igitur notanda sunt verba illa: ut raperent eum: ex his enim colligitur quod, quia Christum ab omni semper pompa et gloria mundana alienissimum et sceptrum gubernandi aptissimum esse conspexerant, ideo ipsum imperio dignissimum maximeque idoneum esse judicabant. In quo monstratur (inquit idem Cardinalis) quod cognoscebant Jesum alienum esse ab appetitu regni, utpote quem oportebat rapere: hi enim vere sunt illi, quorum in moderandis animabus imperium felicissimum semper fine clauditur, quo ab omni fastu alieni sunt, et quoad posunt dominari detrectant: bene imperant,

qui non libenter imperant. S. GREG. p. I *Past.* c. III.

Brevitas honorum; pro qua cognoscenda legatur dumtaxat catalogus Imperatorum exacte conscriptus, et quam subito, quamque violenta morte potior illorum pars interierit, protinus invenimus. Inter Summos quoque Pontifices, quam sint pauci, qui Pontificatum suum etiam usque ad integrum anni spatium producere potuerint. Severinus qui et Lucius II, undecim dumtaxat supervixit menses; Leo II et Alexander V menses tantum decem; Benedictus X et Joannes XX, octo solum menses vixerunt; Stephanus V, septem; Eugenius I, sex; Innocentius V et Celestinus V quinque tantum rexerunt mensibus. Alii duo Joannes XVI et Lando quartum tantummodo mensem attigerunt. Gregorius VIII et Innocentius IX in duo usque menses Pontificale solum insecderunt. S. Anthonis M., hujus nominis unicus, regiminis Ecclesie universalis unicum dumtaxat mensem numerare potest; at vero longe angustioribus limitibus, breviorique periodo vitam suam alii clausere Pontifices, qui suum non nisi ad dies aliquot producere potuerunt Ecclesie imperium; etenim Leo XI et Pius III in Pontificatu solum supervixere viginti sex diebus; Damasus II diebus viginti tribus; Marcellus II diebus duobus supra viginti; Sisinnius, hujus nominis unicus, diebus viginti; Celestinus IV diebus septemdecim; Bonifacius VI diebus quindecim; Urbanus VII diebus tredecim; Stephanus II et Valentinus quatuor dumtaxat dies attigere; adeoque justam habuit Beatus Petrus Damianus exclamandi rationem: O termini dominandi! qui etiam in extrema miseria videri possent angusti, quid ni in suprema gloria angustissimi videantur? Verum enim vero specialissimus hic est divini providentia modus, ad humanam tanto efficacius suppressendam superbiam, ut humano generi, quam despicienda sit temporalis gloria, in ipso gloria principatu evidenter ostendat.

Instabilitas honorum, de qua David recte dixit: Deus pone illos ut rotam. S. Bernard. autem de rota optime his verbis scribit: Sicut rota non quaquam stat, sed perpetua volubilitate circumagitur, ita in hac vite rota nulla stabilitas aut securitas reperiri potest. Fortunatus quidam ex aula proceribus, suoque Principi cum inter primos charus, a Duce quodam, num in fortuna sua melius

quid desideraret interrogatus, unicum dumtaxat rem sibi deesse respondit; cumque ulterius ad edicendum, quidnam illud esset, urgeretur, subjunxit se clavum aliquid, quo volubilem fortunam rotam sistere, ne a statu, in quo nunc est, verti aliqua ratione posset, unice desiderare: quod quidem responsum prudentissimum fuisse, nemo dubitabit. MAXI disc. vi, n. 4.

Etenim verissima est illa S. Ambrosii sententia: Bona hujus seculi instabilia sunt, et rotarum in morem cum ipso seculo volvuntur. Sapiens divinam sapientiam pila in hoc mundo ludere perhibet: Ludens in orbe terrarum. Lusus autem hic pile, quem Deus in hoc mundo exercere dicitur, alius, ut ego quidem arbitror, non est, quam continua illa sceptrorum, regnorum, dominiorumve ab una manu in alteram per gyrum, ad purum Dei beneplacitum, ad instar pile facta transmissio. Mundus enim communiter ad instar globi seu pile in forma spherica ab omnibus describitur. Id quod Boetius Severinus optime ad propositum nostrum hinc verbis exponit: Hunc continuo ludum ludimus, rotam volubili orbe versamus, infima summis, summa infimis mutare gaudemus. Hinc prudentissime factum, quod præcelsioribus Principibus Serenitatis titulus attribuitur; coronæ item in figura solis, scepra vero in florum specie efformentur. Etenim sicut hi subito languent, clari quoque diei serenitatis a repentino quodam turbine ex proviso offuscatur, ipse sol sub caliginosis nubibus sæpe absconditur; ita quoque per hæc symbola humanarum dignitatum instabilitas haud incongrue designatur; id quod expertus est Salvator noster, qui in triumphali illo in Jerosolyman ingressu ab omnibus urbis illius civibus, imo et pueris, festivo eum gaudio veluti verus Messias solemnissimo receptus fuit. Turbæ autem, quæ præcedebant, et quæ sequebantur, clamabant, « Hosanna Filio David: Benedictus qui venit in nomine Domini! » Et tamen ad vesperam ejusdem diei, in vastissima illa civitate neminem, qui illum hospitio excipere vellet, reperire potuit; unde in Bethaniam foras secedere coactus fuit. Imo idemmet populus, qui illum hinc verbis: « Benedictus qui venit in nomine Domini! » honoraverat, postea exclamavit: « Tolle, tolle, crucifige! » Qui antea se propriis vestibus exuerant, ut easdem in ejus obsequium in terram prosternerent, ipsum paulo post suis-

met despoliaverunt vestibus; qui ipsum proiecitis in terram olivarum ramis, palmasque triumphales manibus suis gestantes læti exceperant, paulo post ingentem ligni truncum eidem in patibulum præpararunt: O quam dissimile est: « Tolle, tolle, crucifige! » ab illo, « Benedictus, qui venit nomine Domini! » Quam dissimile: « Rex Israel » et « Non habemus Regem nisi Caesarem! » Quam dissimile, rami virentes et crux; flores et spine! Cui prius sternerant vestimenta aliena, ecce suis exiit, inquit S. Bernardus. S. BERN. s. II in Pa.

Curarum et insidiarum copia; uti Parabolæ de arboribus Regem sibi eligentibus indicat, in qua quidem primo oblatum sibi sceptrum olivæ repudiavit, cujus exemplum imitatio mox fuere ficus et vitis; atqui postquam et rhamnum regie dignitatis ultra-nea oblatione honorasset, hoc inde responsum retulere: « Si vere me Regem constitutis, venite, et sub umbra mea requiescite. » Quo facto ambitiosi edocentur, quod in populorum gubernatione, sceptrorumque administratione anxietatum, sollicitudinum, laborum, periculorum, vigiliarum, similiumque ærummarum spine et tribuli minime desint. Uti clarius Innocentius III indicavit dicens: Sed esto, quod sublimetur in altum, statim curæ succrescent, sollicitudines cumulantur, vigiliæ producuntur, ex quibus natura corrumpitur, spiritus infirmatur, abruptitur somnus, amittitur appetitus, debilitatur virtus, attentatur corpus, et sic in seipso deficiens, non dimidiat dies suos, sed miserabilem vitam miserabili fine concludit. Hinc Deus e medio rubi Moysen ad regimen vocavit, ut ex hac visione cognoscere posset, thronos magnificos, in quibus Magnates resident, laborum, curarum, anxietatum, aliarumque molestiarum puncturis plenissimos existere. JERIC. IX.

De Adriano IV legimus, ipsum solum fuisse dicere: Pontificam sedem quaquaversum spinis acutissimis plenam cinctamque esse, quæ uniuscujusque Pontificis humeros quantumvis generosos et fortes rumpere et dilacerare non desinit. Platina pariter de alio quodam Adriano Papa hujus nominis VI refert, hunc lapidi sepulchrali verba sequentia insculpi jussisse: « Adrianus VI hic situs est, qui nihil sibi infelicis in vita, quam quod imperavit, duxit. INNOC. III, l. II, c. XXIX.

Specialiter vero hoc ipsum Dionysius Tyrannus servo suo Damocli ostendit; cum enim

hic Principum statum admodum felicem et desiderabilem esse crederet, Rex ut hunc ejus errorem corrigeret, isque graviter se deceptum esse videret, eum die quadam ad mensam suam invitavit, jussitque ensem nudum ex tenui subtilissimoque filo pendulum super loco, quem is occupaturus erat, suspendi, quem cum cœnaculum ingressus cum horrore vidisset, poenitere eum cepit, quod Regi ipsum invitanti tanta cum facilitate acquiescisset, eumque Regem deprecaretur, ut a mensa abesse liceret, hoc a Rege responsum tulit: Scito, hanc esse Regibus propriam conditionem, quod etiam in mensa et deliciis positi, in continua sint mortis iis inferendæ formidine. CICERO l. V *Tusc.* qq.

ALIA MOTIVA.

Quia ambitiosus sit dissimilis Christo, et similis Luciferi, qui propter ambitionem de cœlo præcipitatus est; unde sicut Luciferi Deus et omnes boni summe oderunt; ita et ambitiosus Deo et hominibus exosus est.

Quia ambitio primos parentes et nos cum illis sua felicitate privavit, et in supremum exitium præcipitavit. Quis autem interfecitorem suorum parentum, suumque et fratrum suorum capitalissimum hostem odio non prosequatur, et hospitio excipiat?

Quia ambitiosus perpetuis spei, timoris, et iracundiæ motibus agitatur, imo omnino denique per hos tres affectus, non aliter ac Absalon ambitiosus per tres lanceas, perimitur.

Quia ambitio in apostasie, aliorumque gravium vitiorum periculum præcipit; nam, ut S. Gregorius ait, unusquisque Rector toties ad apostasie culpam dilahitur, quoties præesse hominibus delectatus, honoris sui singularitate letatur.

Quia honor onus potius est, quam animi levamentum; nam, ut bene Seneca advertit, est inter onus et honorem non tam allusio vocis, quam rei ipsius expressa veritas; honor quippe ex onere venit, aut potius ex honore onus. SENECA. c. II de Brevit.

Quia perpetuo vite periculo exponit; uti bene agnovit Saturninus, dum ad Imperium invitatus dixit: Nescitis, o amici, quid mali sit imperare! Gladii et tela cervicibus nostris imminet, impendunt utique haste et spicula, ipsi custodes timentur, ipsi comites formidantur; non cibus pro voluptate, non iter pro auctoritate, non bella pro judicio,

non arma pro studio sumuntur. DREXEL. *Aurifod.* p. III, c. v.

Quia difficillem reddit coram Deo rationis redditionem; nam, ut recte S. Gregorius dixit: Prælati, si perversa perpetrat, tot mortibus dignus est, quot ad subditos suos perditionis exempla transmittit. S. GREG. III. *Past.* l. V.

Sed et S. Chrysostomus: Si novisses, inquit, quod Episcopus debet omnium onera gestare; quod aliis irascentibus datur venia, ipsi vero nequaquam; quod aliis peccantibus superest excusatio, ipsi vero minime, haud quaquam festinasses ad primum. S. CHRYSOST. h. III in *Acta Apost.*

Quia fugiendum honor melius et justius obtinetur; nam, ut S. Chrysostomus ait: Primitivum fugientem se desiderat, desiderantem se onerat. Quicumque ergo desiderat primum celestem, sequatur humilitatem terrestrem; non enim, qui major fuit in honore, ille major; sed qui justior, ille major. Idem, in *Math.*

Hinc S. Bernardus de Sanctis dixit, quod de contemptu gloriæ gloriosius sublimati, et sublimius gloriati sunt. S. BERN. in ep. CXLII.

Quia ars artium et scientia scientiarum est, hominem regere, teste S. Gregorio Nazianzeno, animal maxime varium et multiplex; quemadmodum si quis bellum varium et multiplicem ex multis bellis magnis juxta, parvisque feris mitibusque conflata cicurare et ducere aggrediatur, huic in natura adeo varia et prodigiosa gubernanda maximus proculdubio labor subeundus est. S. GREG. NAZ. *Apoc.* l.

MEDIA.

Exemplum Christi frequenter ponderare: non enim debet discipulus esse supra magistrum, nec servus domino major, si ergo Christus fuit opprobrium hominum et abjectio plebis, quomodo homo affectabit esse superior hominum.

Sui et peccatorum suorum notitiam procurare: quis enim vas stercorum honore dignum aestimet? Quis Judæ Christum tradenti exhibeat honorem? Atqui deteriorem et stercore et Judæ quivis peccator se aestimare debet.

Vilitatem honoris et gloriæ humane perpendere: nam, ut S. Chrysostomus ait: Nihil hominum gloria vilis. Dic enim mihi, si pueros parvulorum videas multitudinem, lactentium dico, numquid ab eis glo-

riam concupiscas; sic erga cunctos homines disponaris propter gloriam. S. CHRYS. hom. XLIII ad *Pop.*

Exitum honoris considerare: ut idem sanctus hortatur, dum ait: Cogita, cum gloriam concupiscis, quod eam sis assecutus, et discite finem, et nihil invenies. Cogita, quantum ea res habeat jacturam, quot et quilibet bonis privet. Labores quidem sustinebit et pericula, fructibus autem privabitur et certaminum præmiis. Ibidem.

Humilia officia sectari: nam ut recte cecinit Horatius;

Auream quisquis mediocritatem

Diligit, totus caret obsoleto

Sordibus tecti, caret invidenda

Sobrius aula. HORAT. l. II *Od.* x.

Severitatem rationis reddende frequenter animo volvere: nam omnis adempti honoris Ecclesiastici abscinderetur ambitio, si se judicandos potius, quam judicatos hi, qui præesse volunt populis, cogitarent. ORIG. *super Epist. ad Rom.*

ASCETICA.

Tria in primis specialiter circa hoc vitium nosse et bene perpendere debet Asceta, naturam scilicet, indignitatem, et modum curandi. *Natura* in eo consistit, ut aliquis honorem velut sibi, et non Deo in ipso, exhibendum appetat, eo fere modo, quo mulus olim in solemnibus supplicatione, Isidis Deæ effigiem portans, et homines ante se prosterni videns, sibi honorem illum exhiberi putavit, ideoque ab agasone in ventre fodicatus audit: Non tibi, sed Isidi.

Indignitas ex eo patet, quod ejusmodi homines ambitosi omni titulo, ob quem honor exhiberi solet, careant, virtute scilicet, qua sola, ut ait S. Bernardus, mater gratiæ est. Sola enim est, cui gloria jure debetur, secure impenditur; quæ autem sine virtute est gloria, profecto indebile vani, prope affectatur, et periculose captatur. Hinc jam olim Romani duo templa edificarunt Honori et Virtuti. Sed ita, ut per Virtutis templum prius transeundum esset illi, qui in Honoris templum intrare vellet, ut hoc pæto ostenderent, solam virtutem esse viam ad verum honorem; et merito, quia cum honor sit externa testificatio internæ bonitatis, bonitas autem a sola virtute habeatur, recte infertur solam virtutem esse radicem et matrem gloriæ et honoris. S. BERN. in *Serm.*

Modus curandi in eo consistit, ut et vilitas honoris et gloriæ humane perpendatur (nam ut S. Chrysostomus, hom. XXVII ad *Pop.* ait: Nihil hominum gloria vilis; dic enim mihi, si pueros parvulorum videas multitudinem, lactentium dico, numquid ab eis gloriam concupiscis? Sic ergo erga cunctos homines amaris propter gloriam) et exitus illius consideretur, ut idem sanctus hortatur, l. c. dum ait: Cogita, cum gloriam concupiscis, quod eam sis assecutus, et discite finem et nihil invenies, quantum ea res habeat jacturam, quot et quilibet bonis privet. Labores quidem sustinebit et pericula, fructibus autem privabitur et certaminum præmiis.

In primis nosse oportet Ascetam, quomodo dignitates vere suscipi, et administrari debeant, id quod pulchre Cardinalis Hugo indicavit, dum illa verba: « Redde rationem villicationis tuæ », ponderans, ita scribit: Revolvenda erit a quolibet Prælati triplex quæstio: prima erit: Amice, quomodo huc intrasti? id est, in Prælationem. Quis te introduxit? Nummus vel Christus? Ad quid venisti? Ad honores, vel onus? Per quam portam intrasti? Charitatis, aut cupiditatis? Postea ad secundum examen descendet, quod circa vitam, quam Prælati tempore duxerunt, instituetur. Quomodo vixisti? Scilicet, sicut Episcopus, vel sicut rusticus? Sicut homo, vel sicut equus? Sicut pastor, vel sicut pecus? Tertium examen habebit circa regimen, quod administrarunt: Quomodo rexisti? In quibus pascuis gregem meum pavisti? Quomodo a lupis et latronibus custodisti? Quantas vigiliis et labores pro grege meo sustinisti? Hugo in c. XVI *Ecc.*

Nosse debet, qualitates veri Regentis, de quibus recte Basiliius dixit: Verus Princeps non per hęc externa insignia internoscitur, cujusmodi sunt purpura, torques, seu amiculum perteneæ ac molliculum et diadema, sed per id, quia in primis virtutem obtinet Principe dignam. S. BASIL. in c. VI *Isaia.*

Quod clarius significans Stephanus Cantuariensis super illa Esdræ verba: Esdras paravit cor suum, ut investigaret legem Domini, et faceret, et doceret in Israel præceptum; et judicium scribens, tres considerat conditiones, iis, qui regimini publico admoventur, cum primis necessarias: « Ad illa tria debet Prælati preparare cor suum, id est, ad scientiam, vitam et doctrinam: ut investigaret, ecce scientia; ut faceret, ecce vita;

ut doceret, ecce doctrina. » STEPH. CANT. in I *Esdræ*, VII.

Hinc recte Aurelius Cassiodorus dixit: Fasces accipimus, ut graves esse debeamus; tribunalia consentimus, ut morum gradibus evehamur, nil vile, nil cupidum judicis decet. Pergit postea ulterius, et quidem ad propositum nostrum aptissime: Claras enim suas maculas reddunt, si illi, ad quos multi respiciunt, aliqua reprehensione sordescunt, alioquin expedit non videri, quam cunctorum reprehensione signari. AUREL. CASS. l. XII, ep. I.

Nosse debet, quo sensu S. Paulus dixerit: « Qui Episcopatum desiderat, bonum opus desiderat; » quem quidem S. Thomas sic declaravit, dum ait: Tria in Episcopatu posse considerari. Primum est operatio, per quam saluti proximorum intendit. Secundum altitudinem gradus, quia Episcopus super alios constituitur. *Matth.* XXV. « Fidelis servus et prudens, quem constituit Dominus super familiam suam. » Tertium honor et reverentia et sufficientia bonorum temporalium. Appetere ratione reverentia et honoris, vel sufficientie bonorum temporalium, non licet, quia est ambitio et cupiditas, item ratione gradus alti, quia est presumpcio. Ad vero quomodocumque casus daretur, in quo Episcopatus desiderium foret licitum? Quando nimirum desiderium nullum alium finem respicit, quam pure servitium et obsequium Dei, et subsidium salutis animarum impendendum. S. THOM. II, q. CLXXXIII, ar. 4.

Aliter eadem verba explicat Salmeron dicens: Episcopatus in primitiva Ecclesia sine honore et sine divitiis erat. Nihil aliud erat, quam Cræcum optare et opus charitatis impendere; nunc vero ubi Episcopatus cum magno honore et divitiis conjunctus est, non nisi periculose appetitur. Idem hoc dicit ante Sanctus Anselmus hisce verbis monuit: Notandum, quia quando Apostolus hoc dixit plebibus, quicumque præerat, primus ad martyrii tormenta ducebatur; tunc ergo laudabile fuit Episcopatum querere, quando per hunc quasi ad martyrium festinaretur. Eandem quoque expositionem legi apud Dionysium Carthusianum, in libro de regimine Præsulum: Non advertunt (de ambitiosis loquitur) quod Apostolus dixit hoc, quando Episcopi trahebantur primi ad amarissimas penas, et acerbissimas mortes martyrii, ita quod tunc in Episcopatu non poterat amari, nisi opus bonum. Quidam hujus nostri sæ-